

Medlemmer opmærksom paa, at dersom der er Noget, som man skal undgaae i denne Bereden, saa er det i Særbeleshed overflødige og unødvendige Eder; thi disse føre let ved Vænnens Magt til Kingeagt for Eden overhovedet, og, hvad Følgen vilde blive, naar Kingeagt for Eden blev almindelig, behøver jeg ikke videre at dvæle ved. Der er jo desuden desværre Exempler nok ogsaa fra vor egen og nyeste Historie paa, at det, netop i Tilfælde, hvor man havde meent, at Eden virkelig skulde binde, i saadanne Forhold, hvor man troede paa dens Magt, har vist sig, naar Diebliffet kom, at den slet ikke havde den Betydning, som man antog, den vilde have. Af disse Grunde har jeg, og jeg antager en stor Deel af Fleertallet, ikke kunnet slutte os til dette Forslag, skjøndt vi erkjende, at dersom man vil bevare Faneeden, saa maa den i sin nuværende Form forandres.

Müller: Uagtet det ærede Medlem, som sidst talte, i det Væsentlige har anført, hvad der kan siges til Fordeel for det Forslag, som jeg tilligemed nogle andre ærede Medlemmer, deels af og deels udenfor Udvalget, har stillet angaaende Faneeden, skal jeg dog tillade mig at udtale endnu et Par Ord derom. Naar man bruger Udtrykket „Faneed“, er dette ikke aldeles correct sagt, thi der er egentlig her kun Tale om den militære Trofatsed, og ikke engang alle Afdelinger have Fane; det er altsaa kun et billedligt Udtryk for den Trofskab, der stribes under visse Forhold. I Lehnstiden var det ganske ligefremt, at Faneeden aflagdes af Landsknektene til den Afdeling, hvori de lode sig indrullere, og i det Diebliff, Afdelingen constituerede sig som saadan, men naar denne opløste sig, var naturligtvis Faneeden og de Forpligtelser, som fulgte dermed, ligeledes hævede. I de staaende Hære gjælder Faneeden for Livstid, eller rettere sagt, saalænge Værnepligten varer. I det Hele taget maa man gjøre Forskjel paa Tjenestetid og Præsenstid; de forveksles ofte med hinanden, men der er dog en væsentlig Forskjel imellem dem. Det hele Forhold, som blev betegnet af Ludvig den 14de, idet han sagde: *l'état c'est moi*, maatte naturligtvis medføre ganske andre afvigende For-

pligtelser for Soldaten. Hans Pligter som Statsborger i Almindelighed kunne ikke ophæves ved den Forpligtelse, der bliver ham paalagt, saasnart han træder ind under de militære Forhold; han bør intet Diebliff glemme, at han var Statsborger, før han blev Soldat, og dette er han kun for den Tid, han udfører en Soldats Forretninger, hvorefter han vender tilbage til sin tidligere Stilling. Den Faneed, som gjælder hos os for Diebliffet, skal jeg med den høitæredede Formands Tilladelse tillade mig at oplæse; den lyder saaledes: „Jeg lover og sværger at være Hans Majestæt Kongen huld og tro, som ærefjær Stridsmand uvægerligt at lade mig bruge i Kongens Tjeneste: tillands og vands og bove Liv og Blod i samme, samt med Trofskab opfylde de Pligter, der igrigt maatte paahvile mig som Stridsmand, saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord.“ Fra 1849 til 1852, da Faneeden blev forandret til det, jeg nu oplæste, lode imidlertid de første Linier saaledes: „Jeg lover og sværger at være Hans Majestæt Kongen og Rigets Forfatning“ osv. Den Forandring skete dengang, maastee som en nødvendig Følge af de forandrede Forhold; men man har meent, at den ikke kan ansees for fyldestgjørende under de nuværende Forhold, idet der i constitutionelle Stater maa bruges andre Former, og den Værnepligtige har der Forpligtelser ikke blot imod Krigsherren, men ogsaa imod Riget og Rigets Forfatning. At Eder ofte ere frænkede, veed jeg nok; men Eden er dog al den Garanti, man kan søge at forskaffe sig. Maastee kunde Faneeden, som udtalt af den ærede sidste Taler, uden Skade aldeles affattes, og dette er ogsaa Tilfældet andre Steder. I Schweiz f. Ex. aflægges der vel Faneed, men kun ved en Krigs Udbrud, og den ophører, naar Krigen er forbi, hvoraf det altsaa vil sees, at man ikke der tillægger den en saadan Betydning, som vi tillægge den. — Der er til Forslaget om Faneeden stillet et Underendringsforslag, som gaar ud paa, at Ordene: „Guds og Liv“ skulde forandres til: „Liv og Blod“. Denne Forandring er for mig ikke af videre Vigtighed; jeg kan gjerne tiltræde den, skjøndt jeg vil sige, at Liv og Blod igrunden er det Samme, om end Blodet kan ud-